

Περάσαμε πολύ ανοιχτά απ' τὰ πρώτα μοναστήρια: τὴ Θηβαΐδα (τὴ πρώτη ρώσικη ἀδεια κι ερειπωμένη σκῆτη), τοὺς αρσανάδες τοῦ Μονοξυλίτη, Ζωγράφου καὶ Κωνσταμονίτη, τὴ Δοχειαρίου, Ξενοφώντος, Αγίου Παντελεήμονος (τὸ ρώσικο), Ξηροποτάμου, καὶ ὑστερ' ἀπὸ μιάμιση περίπου ὥρα, φτάσαμε καὶ ξεμπαρκάραμε στὴν ἡσυχὴ κι ευωδιαστή Δάφνη, ὅπου μᾶς υποδέχτηκαν τὰ λιμενικὰ ὄργανα, μαζί μ' ἕναν γέροντα Σερδάρη, μὲ μουστακάκι, καὶ μαῦρο σκουφάκι μὲ τὸν δικέφαλο αἰτὸ ἐπάνω καὶ τὰ κεφαλαῖα Α καὶ Ο ἀπ' τὴ μιά καὶ τὴν ἄλλη, που σημαίνουν Αστυνομία Ὅρους. (Ἐκτός, δηλαδή, ἀπ' τὰ κρατικὰ ὄργανα, διατηρεῖται σὰν παράδοση γιὰ τὴν εσωτερικὴ τάξη, ἄς πούμε, μιὰ παλιὰ φρουρά ἀπὸ ειδικούς χωροφύλακες, διορισμένους ἀπ' τὴν «ιερὴ Κοινότητα», γιὰ τὴν ἀγρυπνὴ εφαρμογὴ τῶν ἱερῶν κανονισμῶν τῆς αθωνικῆς πολιτείας).

Τ' ανθισμένο σαλκῆμι, στὸ γραφικὸ καφενεδάκι, ἔμοιαζε σὰν κληματαριά μὲ θαλασσιά «τσαμπιά σταφύλια». Τὸ γλυκὸ καὶ μακρόσυρτο κελᾶπδημα τῶν ἀπδονίων καὶ τ' ἀπαλὸ χᾶδι τῆς ἡρεμῆς καὶ καθάριας θάλασσας, καθὼς τὸ κυματάκι τῆς ακρογιαλιάς ἐγλείφε ἀνάλαφρα τὰ βράχια καὶ τὰ βότσαλα, ἦταν οἱ μοναδικοὶ θόρυβοι π' ἄκουγες σὲ κείνο τὸ ἱερὸ μέρος.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν πεζοπορία μας δὲν θὰ περάσουμε ἀπ' τὰ μοναστήρια που προαναφέραμε, καθὼς καὶ ἀπὸ κείνα που ἔναι στὴ βόρεια παραλία τῆς χερσονήσου, γι' αὐτὸ καλὸ θὰ ἔναι νὰ πούμε δυὸ λόγια γιὰ τὸ κᾶθένα, καθὼς καὶ γιὰ τὸ καθεστῶς τοῦ Αγίου Ὁρους, νὰ κατατοπισθεῖ ὁ ἀναγνώστης:

*Ἐκτός ἀπ' τὶς Μονές, που ἔναι 20 καὶ δὲν αὐξάνουν οὔτε λιγοστεύουν, ὑπάρχουν καὶ οἱ σκῆτες που ἔναι πολλὰ σπῖτια μαζί καὶ ἀποτελοῦν ἕνα συνοικισμό. Κάθε σπῖτι κατοικεῖται ἀπὸ ἕναν, δυὸ ἢ καὶ περισσότερους μοναχοὺς (τὸν γέροντα μὲ τοὺς ὑποταχτικοὺς του). Τὸ σπῖτι αὐτὸ, που λέγεται ἀλλιῶς **κελλι**, ἔχει κάτω δωμάτια γιὰ τὰ χρειώδη τῆς διαβίωσης καὶ ἀπάνω ἐκκλησιὰ γιὰ τὴν προσευχὴ τῶν μοναχῶν. Ἐκτός ὁμῶς ἀπ' τὴν ἀτομικὴ, ἄς τὴν πούμε ἐκκλησιὰ, ὑπάρχει καὶ ἡ δημόσια, που ἔναι κανονικὴ, μεγάλη, μὲ κωδωνοστάσι καὶ λέγεται **Κυριακὸ**. (Ἡ κεντρικὴ ἐκκλησιὰ τῶν μοναστηριῶν λέγεται **Καθολικὸ**. Μόνο στὶς Καρυές ἡ ἐκκλησιὰ λέγεται **Πρωτάτο**, ἀπ' τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρώτου, τῆς τετράδας τῆς ἱερῆς Ἐπιστοσίας).*

Δικαίος λέγεται ο πνευματικός αρχηγός τής σκήτης. Στίς κοινόβιες σκήτες είναι ισόβιος, ενώ στίς ιδιόρρυθμες εκλέγεται κάθε χρόνο κατά μήνα Μάη. Είναι επιφορτισμένος και μέ τὰ καθήκοντα φιλοξενίας τών προσκυνητών.

Ηγούμενος ή καθηγούμενος είναι ο πνευματικός αρχηγός και διαχειριστής τού μοναστηριού κι εκλέγεται εφ' όρου ζωής απ' τούς μοναχούς.

Κελλιά υπάρχουν μεμονωμένα και κατασπαρμένα μέσα στην άγρια βλάστηση και την απέραντη πουχία τού δάσους. Υπάρχουν επίσης και **καλύβες ή ασκηταριά**, που 'ναι χτισμένα σε απρόσιτα μέρη, πάνω σε απόκρημνους βράχους, που συνήθως κατοικούνται από έναν καλόγερο και λέγονται αλλιώς **πουχαστήρια**. Αυτή είναι η πιό σκληρή μορφή μοναχισμού. Όλα όμως αυτά υπάγονται διοικητικά σ' ένα από τὰ 20 μοναστήρια, που βρίσκεται στην περιοχή τους και τὰ εξουσιάζει.

Τὰ μοναστήρια, πάλι, χωρίζονται σε **κοινόβια** και **ιδιόρρυθμα**. Στὰ κοινόβια όλα είναι κοινά: Στέγη, εργασία, τροφή, προσευχή. Διοικούνται απ' τὸ Ηγουμενοσυμβούλιο. Στὰ ιδιόρρυθμα*, κάθε μοναχός φροντίζει μόνος του για τὸ φαγητό, τὰ ρούχα, καθώς και τίς διάφορες άλλες προσωπικές του ανάγκες, μέ τὸ πενιχρό μισθὸ που παίρνει, για τὴν υπηρεσία που προσφέρει στὸ μοναστήρι. Αυτὰ διοικούνται απ' τὴ Σύναξη τών Προϊσταμένων κι απ' τούς Ἐπιτρόπους.

Στίς σκήτες τὰ πράγματα είναι πιό χαλαρά. Εκεί μπορούν νά πουλήσουν τὰ προϊόντα τους: χειροτεχνήματα, αγιογραφίες κ.ά. και ν' αγοράσουν τρόφιμα κι οτιδήποτε άλλο θέλουν.

Τὸ Αγιονόρος διοικείται απ' τὴν *Ιερὴ Κοινότητα* που τὴν απαρτίζουν οι αντιπρόσωποι τών 20 Μονῶν κι εκλέγονται κάθε 1η τοῦ Γενάρη για ολόκληρο τὸ χρόνο. Είναι ὅπως οι *Αμφικτιονίες* στὴν αρχαία Ελλάδα μέ τούς *Ιερομνήμονες* και τὸ *Αμφικτιονικὸ Συνέδριο*. Επίσης η 20μελὴς *Ιερὴ Σύναξη*, σὰν ανώτατο νομοθετικὸ σώμα, συνέρχεται δυὸ φορές τὸ χρόνο και ασχολείται μέ θέματα που αφοροῦν τὴν εφαρμογὴ τοῦ καταστατικοῦ χάρτη. Αποτελεῖται απ' τούς *Καθηγουμένους* ή τούς *Προϊσταμένους* τών μοναστηριῶν.

Στὸ μέγαρο τής *Ιερῆς Κοινότητας* συνέρχεται η *Ιερὴ Σύναξη* τών αντιπροσώπων δυὸ φορές τὴν εβδομάδα και παίρνει τίς αποφάσεις της.

* τῶρα (1997) δεν υπάρχουν πια ιδιόρρυθμα.

Κελλιὰ μεμονωμένα καὶ κατασπαρμένα μέσα στὴν ἀγρία βλάστηση καὶ τὴν ἀπέραντη ηουχία τοῦ δάσους.

Στὴ δὲ βιβλιοθήκη της φυλάγεται τὸ πρῶτο Τυπικὸ (σύνταγμα, ἄς ποῦμε) τοῦ Ὁρους, που συντάχτηκε τὸ 972 ἀπ' τὸν αυτοκράτορα Ἰωάννη Τσιμισκὴ καὶ λέγεται «Τράγος», γιατί γράφτηκε σὲ δέρμα τράγου.

Γιὰ τίς τρέχουσες υποθέσεις ασχολείται ἡ Ἱερὴ Ἐπιστοασία, σὰν ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία τοῦ Αγ. Ὁρους. Αποτελεῖται ἀπὸ τρεῖς Ἐπιστάτες καὶ τὸν Πρωτεπιστάτη, (Πρῶτο), που φαίνονται οἱ υπογραφές τους πάνω στὰ διαμονητήρια που μᾶς δίνουν. Εἶναι 4 ἀντιπρόσωποι, ἀπὸ ἰσάριθμα μοναστήρια, γιὰ ἓνα χρόνο, ὥστε καὶ τὰ 20 μοναστήρια, μέσα σὲ 5 χρόνια, νὰ συμμετέχουν στὴν Ἱερὴ Ἐπιστοασία.

Πνευματικὰ, τὸ Ἅγιονόρος υπάγεται στὴ δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου. Γιὰ τὴ δημόσια τάξη κι ἀσφάλεια ευθύνεται τὸ ἐλληνικὸ κράτος. Πάντως, ολόκληρη ἡ χερσόνησο τοῦ Ἄθω εἶναι αὐτοδιοικητὸ τμῆμα τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου καὶ τὸ ἔδαφός της, που υπάγεται στὴν κυριότητα τῶν 20 μοναστηριῶν, εἶναι ἀναπαλλοτριῶτο.